

Siseministri määruse
„Korterühistule varjumiskoha kohandamiseks toetuse andmise
ning selle kasutamise tingimused ja kord“
eelno seletuskirja lisa

Märkustega arvestamise tabel

Eesti Korterühistute Liit, 06.11.2025 Kontaktisik: Urmas Mardi, ekyl@ekyl.ee	
<p>1. Terminid. Alapunkt 3, lg 7 - 7) kus on lisaks sissepääsule vähemalt üks varuväljapääs, mis ei paikne sissepääsuga kõrvuti;</p> <p>SELETUSKIRI: Punkti 7 kohaselt peab varjumiskohas olema lisaks sissepääsule vähemalt üks varuväljapääs, mis ei tohi paikneda sissepääsuga kõrvuti. See tähendab, et kui üks väljapääs on sama, mis sissepääs, peab olema ka teine võimalus varjumiskohast väljuda ja see ei tohi paikneda sissepääsuga samas seinas.</p> <p>Kommentaar: Segadust tekitab seletuskirjas toodud tingimus, et teine väljapääs ei tohi paikneda sissepääsuga samas seinas. Kuidas tõlgendada § 2.alp3, lg 7 - ... varuväljapääs ei tohi paikneda sissepääsuga kõrvuti? Mida tähendab: „kõrvuti“?</p> <p>Selgitus: Seni on olnud teadmine, et kortermajades saame kasutada varuväljapääsuks teise trepikoja sissepääsu või sissepääse erinevate trepikodade osas, kui on keldris tagatud trepikodade vaheline ühendus. See võimalus palun alles jätta! Teatud kontekstis on kõik trepikodade sissepääsud ühes hoone seinas. Otseselt nad justkui pole kõrvuti, aga... Sõltub, mida siin on mõeldud.</p>	<p>Arvestatud, seletuskirja täiendatud.</p> <p>„Kõrvuti“ tähendab sisuliselt lähestikku üksteise kõrval ehk näiteks trepikoja sissepääsuks ja paar meetrit kõrval olev keldri aken tähendaks kõrvuti paiknemist. Sellisel juhul on suur risk, et kui hoone saab ülakorrusele tabamuse, siis rusud kukuvad mõlema ava ette. Kui mitu erinevat trepikoja ust on samas seinas, siis see pole probleem, kui nad on üksteisest piisavalt kaugel, et ka võimaliku varingu korral saaks üht või teist pääsu kasutada. Samuti on risk hajutatud, kui avad on erinevates hoone külgedes või suundades ehk hajutatult.</p>
<p>2. § 6. Toetatavad tegevused, alp 2, lg 3 - 3) ligipääsetavuse tagamise ja varuväljapääsu rajamisega seotud tööd, sealhulgas vajalike tööriistade soetamine varjumiskohast väljapääsemiseks;</p> <p>Ettepanek: 3) ligipääsetavuse tagamise, ümberehituste ja varuväljapääsu rajamisega seotud tööd, sealhulgas ...</p> <p>Kommentaar: Meil on vaja näiteks keldris olemasolevate vee- ja kütetorustike ümberehitusi teostada selleks, et oleks tagatud turvaliselt inimeste liikumine, mingite ruumide kasutuselevõtmine ja varuväljapääsude kasutamine.</p> <p>„Rajamine“ – kõlab nagu uue ehitamine, „ligipääsetavus“ ei pruugi tähendada vajalikke ümberehitusi. Seletuskiri selgitab pigem tööriistade soetamist, liikumispirangutega inimeste abimeetmete kasutamist (laudtee, käsipuu).</p>	<p>Seletuskirja täiendatud.</p> <p>Selguse huvides lisame seletuskirja, et see punkt hõlmab ka vajalikke vee- ja kütetorustike jm sarnaseid ümberehitustöid, mis on vajalikud ligipääsetavuse tagamiseks ja varuväljapääsu rajamiseks. Meede ei ole mõeldud kogu maja küttesüsteemi, kanalisatsiooni või veesüsteemi vahetuse jaoks.</p>

<p>3. § 8. Abikõlblikkuse periood, lg 2 - Abikõlblikkuse periood algab taotluse esitamise kuupäevast ja lõpeb 30. novembril taotlusvooru väljakuulutamise kalendriaastal.</p> <p>SELETUSKIRI: ...Abikõlblikkuse perioodi ei saa pikendada, sest asjaomaseks eelarveaastaks eraldatud rahalised vahendid tuleb ära kasutada taotlusvooru väljakuulutamise kalendriaasta jooksul.</p> <p>Kommentaar: Millal seadus jõustub? Kui palju aega on korteriühistel: konsulteerida, planeerida, võtta vastu ÜK otsused, projekteerida, teostada hanked, esitada taotlus, ehitada valmis projekt ?</p> <p>NB! Kui me soovime komplekseid ja arukaid lahendusi, siis ei saa taluda ummisjalu tormamist. Abikõlblikkuse periood peab olema piisavalt pikk, et realiseerida kogu projekt. Ideaalis vähemalt 12 kuud, minimaalselt 10 kuud. Lisaks on kindlasti vaja mööndusi, et teatud asjaolude puhul võib projekti lõpptähtaeg liikuda järgnevasse aastasse. Tähtaeg 30.11. arvestab menetleja vajadusi, aga mitte turu või projekti edukaks realiseerimiseks kortermajade vajadusi. Meil puudub selge teadmine projekteerimise ajakulust ja kogu protsessi kulgemise takistustest. Head ehitajad ja projekteerijad ei istu käed rüpes ja ei oota, millal neile tellimus tuleb. Pigem vajame rohkem aega kui vähem!</p>	<p>Anname selgituse.</p> <p>Määrus on planeeritud jõustuma uue aasta ehk 2026. aasta alguses. Abikõlblikkuse periood on kuni 30.11 ehk selliselt tulebki periood minimaalselt 10 kuud. Lisaks märgime, et teatud tegevusi on võimalik toetada ka tagasiulatuvalt – sellisel juhul hakkab abikõlblikkuse periood 01.01.2025, vt lähemalt eelnõu § 8 lõiget 3.</p> <p>Lisaks on teada, et varjumiskohtade kohandamist toetatakse ka 2027. aastal.</p>
<p>4. § 9. Toetuse taotlusvooru eelarve ja toetuse ülemmäär</p> <p>(2) Toetuse ülemmäär on 35 000 eurot toetuse saaja kohta.</p> <p>SELETUSKIRI: Toetuse määr on 100% projekti toetatavate tegevuste abikõlblikest kuludest ja taotletav toetus saab olla kuni 35 000 eurot. Seega, kui projekti elluviimiseks kulub suurem summa, tuleb arvestada, et toetuse ülemmäärast suuremat summat ei saa käesoleva meetmega toetada.</p> <p>Ettepanek: Määruses ja/või seletuskirjas võiks olla selgemini väljendatud, et projektide elluviimise kulud võivad olla vajadusel suuremad kui seda on toetuse maksmise ülemmäär.</p> <p>Oluline siinjuures on küsimus, kas korteriühistud hakkavad oma varjumiskohtade väljaehitamist planeerima disainitud toetuse ülemmäära järgi või tegelike ja objektiivsete vajaduste alusel. Toetuse ülemmäär ja 100% väljamakse ei peaks piirama lahenduste loomist, mis oleksid targemad, kompleksemad ja asjakohasemad. Korteriühistutel on teatud omafinantseerimise võimekused.</p>	<p>Arvestatud, seletuskirja täiendatud.</p> <p>Toetuse summa 35 000 on hinnanguliselt piisav, et saada miinimumnõuetele vastav varjumiskoht. Siiski ei saa lõpuni välistada, et projekti elluviimise kulu võib osutuda suuremaks, kui toetuse maksmise ülemmäär. See oleneb konkreetset projektist.</p> <p>Eelnõuga ei soovita piirata varjumiskohtade lahenduste loomist, vaid eelnõu kohaselt tuleb tagada n-ö miinimumnõuetele vastav varjumiskoht. Need nõuded on toodud eelnõu § 2 lõikes 3. Kui korteriühistul on endal võimekus rohkem panustada ja soovitakse näiteks paremat, rohkemate võimaluste vms varjumiskoha lahendust, siis eelnõu seda ei takista – oluline on, et miinimumnõuetele vastav varjumiskoht oleks valmis, st tööd tehtud abikõlblikkuse perioodi lõpuks.</p>

<p>5. § 11. Nõuded taotlusele; alapunkt 3, lg 2: 2) korteriomaniike üldkoosoleku kehtiv otsus, kus on kinnitus, et varjumiskoht on varjumise ajal korterelamu elanike ühiskasutuses ja üldkasutatav; SELETUSKIRI: ... Punkti 2 kohaselt peab taotlusega kaasas olema ka korteriomaniike üldkoosoleku otsus, mis kinnitab, et varjumiskoht on hoone elanike ühiskasutuses ja üldkasutatav. Segadust tekitab seletuskirja tekst, et taotlusega peab kaasas olema üldkoosoleku otsus, mis kinnitab, et varjumiskoht on elanike ühiskasutuses ja üldkasutatav.</p> <p>Probleem: Korteriühistu vaates on paljudel puhkudel problemaatiline võimaldada elanikele rahu ajal või igal ajal ligipääs keldrisse ja varjumiskohtadele. Kindlasti on õige eelnõu täiendus, et varjumiskoht on varjumise ajal elanike ühiskasutuses ja üldkasutatav.</p> <p>Ettepanek: Palun muuta Seletuskirja vastavat teksti, et ei tekiks korteriomaniike seas eeldust, et kõigil korteriomaniikel peab olema ligipääs igal ajal varjumiskohtadele. NB! Siinjuures tuleks mõelda, mida tähendab termin: „varjumise aeg“ ?</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Täpsustasime seletuskirjas, et varjumiskoht peab olema korterelamu elanike ühiskasutuses ja üldkasutatav varjumise ajal. Lisaks tõime välja, kuidas hädaolukorra seaduse kohaselt on lahendatud varjumiskoha varjumiseks kasutusele võtmine.</p>
<p>6. § 11. Nõuded taotlusele; alapunkt 3 (Taotlus peab sisaldama järgmisi lisadokumente), lg 6 - 6) pildid planeeritud varjumiskohast.</p> <p>Ettepanek: 6) pildid varjumiskohaks mõeldud (kavandavatest) hoone olemasolevatest ruumidest ja/või alast.</p> <p>Kommentaari: Taotluse esitamise ajal ei saa esitada fotosid juba valmis varjumiskoha lahendustest.</p>	<p>Arvestatud, seletuskirja täiendatud.</p> <p>Taotluse esitamise ajal ei nõuta fotosid juba valmisolevast varjumiskohast, vaid pildid tuleb esitada hoone osast, kuhu planeeritakse varjumiskoht kohandada. Selguse huvides täiendasime seletuskirja.</p>
<p style="text-align: center;">Kliimaministeerium, Kontaktisikud: Triin Karin, triin.karin@kliimaministeerium.ee; Veronika Valk-Siska, veronika.valk-siska@kliimaministeerium.ee; Liisi Pajuste, liisi.pajuste@kliimaministeerium.ee.</p>	
<p>1. Abikõlblikkuse periood (AKP) ja taotlusvooru avamine</p> <p>Teeme ettepaneku täpsustada eelnõus (ja seletuskirjas), et tegemist on avatud taotlusvooriga. Lisaks tuleks eelnõus sätestada taotlusvooru avamise aeg. Kui AKP lõpeb iga-aastaselt 30.11, siis millal tuleb taotluste vastuvõtuga alustada/taotlus esitada, et tähtaegselt projekt lõpetada ja milline on toetatavate tööde elluviimiseks ligikaudselt piisav aeg?</p>	<p>Anname selgituse.</p> <p>Meie hinnangul ei ole vaja eelnõus täpsustada, et tegemist on avatud taotlusvooriga. Eelnõu § 12 lõike 1 kohaselt kuulutab menetleja taotlusvooru välja oma veebisaidil ja sihtrühmale suunatud avalikus kanalis, avaldades taotlemise algusaja ja taotlusvooru eelarve. Eelnõu § 8 lõike 2 kohaselt algab abikõlblikkuse periood taotluse esitamise kuupäevast ja lõpeb 30. novembril taotlusvooru</p>

	<p>väljakuulutamise kalendriaastal. Lisaks on erisused § 8 lõigetes 3 ja 4.</p> <p>Taotlemise algusaja avaldab seega menetleja ja projekti tegevuste elluviimiseks on aega kuni 30.11. Konkreetne tööde elluviimise aeg oleneb projektist ja tööde mahust. Varasema praktika põhjal võivad tegevused eelduslikult aega võtta ligikaudu pool aastat kuni 10-11 kuud.</p>
<p>2. Teeme ettepaneku määruse eelnõu § 11 lõike 3 punktis 1 ja 2 korteriomaniike „üldkoosoleku otsus“ asendada „üldkoosoleku või sellega samaväärse korteriomaniike otsusega“.</p> <p>Korteriomandi- ja korteriühistuseadus (KrtS) § 21 näeb ette võimaluse võtta otsuseid vastu koosolekut kokku kutsumata, sealjuures on korteriomaniikel õigus vastu võtta otsuseid korteriomaniike üldkoosolekut kokku kutsumata. Kuigi KrtS § 21 alusel vastu võetud otsus ei ole seaduses nimetatud korteriühistu üldkoosoleku otsusena, on see õiguslikult üldkoosoleku otsusega samaväärne.</p> <p>Toetuse taotlemise eeldused on täidetud ka KrtS § 21 alusel vastu võetud otsuste puhul, kuna viimaste erisuseks on vaid teine otsuse tegemise vorm ja õigusliku sisu poolest on need korteriühistu üldkoosoleku otsustega samaväärsed. Siiski on see küsimus vaieldav ja vaidluse korral võib kohus jõuda teisele seisukohale.</p>	<p>Mittearvestatud.</p> <p>Selles osas oleme lähtunud Päästeameti, RTK ja KÜ Liidu tagasisidest. Kuivõrd taotluste menetlejalt (RTK), Päästeametilt ega KÜ Liidult pole korteriomaniike üldkoosoleku otsuse osas märkusi ega muudatusettepanekuid tulnud, jääme eelnõus toodud sõnastuse juurde. Selliste otsuste tegemine oleks tihtipeale seotud ka KÜ põhikirjaga ja seal toodud nõuetega, mis tähendaks taotluste menetlemisel täiendavat kontrolli ja ajakulu. Lisaks märgite ka ise, et see küsimus võib olla vaieldav.</p>
<p>3. Määruse eelnõu § 2 lõikes 2 nimetatud „igapäevases kasutuses“ sisu tuleks vähemalt seletuskirjas selgitada. Kuidas toetuse andja seda kontrollib, millistele andmetele tuginedes?</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Võtsime selguse huvides selle osa välja.</p>
<p>4. Määruse eelnõu § 10 lõikes 2 on „1200 m²“ osas vastuolo eelnõu ja seletuskirja vahel. Seletuskirja kohaselt on toetuse saajaks korterelamud, mis on „suuremad kui 1200“ (nt lk 1, 21), eelnõus aga „vähemalt 1200“ m².</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Seletuskirjas parandused tehtud.</p>
<p>5. Määruse eelnõu § 14 lõikes 2 sätestada puuduste kõrvaldamiseks antava tähtaja pikkus.</p>	<p>Mittearvestatud, anname selgituse.</p> <p>Eelnõu § 14 lõikes 2 märgitakse, et kui taotleja või taotluse kontrollimisel avastatakse puudusi, teavitab menetleja sellest taotlejat ja määrab tähtpäeva nende kõrvaldamiseks. Puuduste tähtpäeva kõrvaldamise andmisel arvestab</p>

	<p>menetleja puuduste hulka ja mahtu. See tähendab, et väiksemate puuduste korral võib see aeg olla lühem ja mahukamate puuduste korral pikem. Haldusmenetluse seaduse § 15 lõige 2 sätestab, et kui isik jätab koos taotlusega esitamata nõutud andmed või dokumendid või kui taotluses on muid puudusi, määrab haldusorgan taotluse esitajale esimesel võimalusel tähtaja puuduste kõrvaldamiseks, selgitades, et tähtpäevaks puuduste kõrvaldamata jätmisel võib haldusorgan jätta taotluse läbi vaatamata.</p>
<p>6. Seletuskiri lk 8 on kirjeldatud toetuse määraga seonduvat. Teeme ettepaneku sätestada toetuse määraga seonduv (nt omafinantseeringu võimalik vajadus) määruse eelnõus.</p>	<p>Anname selgituse.</p> <p>Eelnõu kohaselt tuleb tagada n-ö miinimumnõuetele vastav varjumiskoht. Miinimumnõuded on toodud eelnõu § 2 lõikes 3. Ülemmäär 35 000 on hinnanguliselt piisav, et eelnõus toodud nõuetele vastav varjumiskoht kohandada. Taotleja peab siiski arvestama, et kui projekti kulud võrreldes taotluse rahuldamise otsuses kajastatud summaga kallinevad, siis need kulud peab kandma toetuse saaja ise (eelnõu § 22 lõike 2 punkt 8).</p> <p>Kui korteriühistul on endal võimekus rahaliselt panustada ja soovitakse näiteks paremat, rohkemate võimalustega varjumiskohta lahendust, siis eelnõu seda ei piirata ega takista. Samas on palju korteriühistuid, kellel selliseid võimalusi pole, mistõttu omafinantseeringu nõuet toetuse taotlemisega ette ei nähta.</p>

7. Varjumiskohtade määruse toetatavad tegevused on kohati üsna suure tõlgendusruumiga (piisav õhuvahetus, asjatundlik konsultatsioon jms). Tehniliselt oluline info on suures osas seletuskirjas välja toodud. Konkreetsemalt jäid silma järgnevad kohad:

- a. Määruse eelnõu § 2 lõige 4 on sõnastatud „*Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud varjumiskohta ei kohandata ruumi, kus on elektri peakilp, surveseade, generaator, ohtlik aine või soojussõlm.*“ Määruse eelnõus reguleeritakse ruumi varjumiskohaks kohandamist, mitte ainult olemasolevas ruumis uue ruumi tegemist nagu praegusest sõnastusest välja tuleb. Seega teeme ettepaneku sõnastada säte järgmiselt: „*Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud varjumiskohaks ei kohandata ruumi, kus on elektri peakilp, surveseade, generaator, ohtlik aine või soojussõlm.*“
- b. Määruse eelnõu § 6 lõikes 2 ei ole viidatud ehitusteatile või ehitusloale kui vajadusel toetatavale tegevusele, samas § 7 lõikes 3 on see välja toodud. Palume loetleda ühes sättes kõik igakordselt toetatavad ja kohalduval juhul vajadusel toetatavad tegevused/kulud.
- c. Määruse eelnõu § 7 lõike 5 punktis 1 peaks olema viidatud lõigetele 1-4?
- d. Määruse eelnõu § 20 lõikes 2 on aruandluskohustus mõneti ebaselge. Mida mõeldakse toetuse saamise all? Kas see on toetuse taotluse rahuldamise otsus või väljamakse, kui esimene ja toetus saadakse nt detsembris, ei ole tegevused lõpetatud veel 31.jaanuariks ja selleks ajaks nende kohta aruannet esitada veel ei saa.

a. Arvestatud.

b. Anname selgituse. Eelnõu § 6 lõikes 2 on toodud toetatavad tegevused. Kulu abikõlblikkust ehk tegevustega kaasnevat kulu reguleerib § 7. Ehitusloa taotlemine või ehitustealise esitamine saab olla seotud konkreetse tegevusega, mis on toodud § 6 lõikes 2 (see võib olla ka osa projekteerimistööst). Meie hinnangul sobitub seega ehitusloaga seonduv §-i 7 ehk konkreetset kulusid reguleerivasse paragrahvi paremini. Kuivõrd ehitisteatisel riigilõivu pole, võtsime selle § 7 lõikest 3 välja (sest kulu ei kaasne). Kokkuvõttes on oluline, et taotleja jaoks oleks selge, et ehitusloaga kaasnev riigilõiv on abikõlblik kulu.

c. Arvestatud.

d. Anname selgituse. Eelnõu § 20 lõike 2 kohaselt esitatakse aruanne esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui toetuse saamise aastale järgneva kalendriaasta 31. jaanuariks. See tähendab, et kui toetuse rahuldamise otsus on tehtud aastal 2026 (otsuse kohaselt järgneb sellele viie tööpäeva jooksul väljamakse), siis aruanne tuleb esitada hiljemalt 2027. aasta 31. jaanuariks. Toetus saadakse taotluse rahuldamise otsuse alusel ehk otsus on väljamakse tegemise aluseks ja see kokku ongi sisuliselt toetuse saamine. Abikõlblikkuse periood on kuni 30. november (taotlusvooru väljakuulutamise kalendriaastal). Seega ei saa detsembris enam projekti tegevusi ellu viia.

<p>8. Määruse eelnõus ei defineerita kohandamist, samas on sellest läbivalt määruses räägitud. Ehitusseadustikus ei ole kohandamist kui eraldi tegevust, seega esineb võimalus, et selline defineerimata mõiste hakkab tulevikus tekitama vaidlusi ja korteriühistud ei saa soovitud tulemust. Soovitame viidata, et korteriühistu varjumiskoha kohandamiseks peetakse § 6 lõikes 2 nimetatud toetatavaid tegevusi.</p>	<p>Anname selgituse.</p> <p>Selle määruse mõistes ei näe me vajadust kohandamist eraldi defineerida. Oluline on see, et määrusest tuleks välja, millistele tingimustele varjumiskoht peab toetuse saamise tulemusena vastama. Varjumiskoha kohandamist reguleerib sisult hädaolukorra seadus. 1.juulil 2026. aastal jõustuvad varjumist ja varjumiskohtasid puudutavad sätted, mh nähakse HOS kohaselt ette Vabariigi Valitsuse määrusega hoone või selle osa varjumiskohaks kohandamise põhimõtted.</p>
<p>9. Määruse eelnõu § 6 lõike 2 punktis 3 on nõutud, et ligipääsetavus peab olema ka tagatud. Eelnõust nähtub, et enamasti võiksid siiski paikneda varjumiskohad keldrites või muudes maapinnast allpool asuvates ruumides. Juhime tähelepanu, et sellises sõnastuses on vajalik täita kõik ligipääsetavuse nõuded, sh kaldteed, mis ei pruugi olla ehituslikult võimalikult või väga kallid keldrite kohandamisel. Kas selliselt on eelnõu koostaja neid ka mõelnud või on peetud silmas eelkõige ligipääsetavuse parandamist teatud ulatuses? Palume selgitada seletuskirjas või muuta eelnõu. 2026. a esimesel poolaastal jõustuv uus ligipääsetavuse määrus asendab täna kehtivad kitsamad puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele laiemal ligipääsetavuse kontseptsiooniga. Uues määruses on ka erandid olemasolevatele ehitistele.</p>	<p>Anname selgituse, seletuskirja täiendatud.</p> <p>Eelnõu § 6 lõikes 2 tuuakse välja toetatavad tegevused, mitte varjumiskoha nõuded. Varjumiskoht peab toetuse saamise tulemusena vastama nõuetele, mis on sätestatud eelnõu § 2 lõikes 3. Eelnõu § 2 lõikes 3 ei ole toodud tingimust, et varjumiskohas peavad ligipääsetavuse nõuded olema täidetud. Toetatava tegevusena on aga ligipääsetavuse tagamisega seotud tööd välja toodud, sest eesmärk on, et vajadusel saaks varjumiskohta ligipääsu kõigi isikute, sh piiratud liikumisvõimega inimeste jaoks parandada. See, kas ligipääsetavuse osas on mõistlik mingeid töid teha ja mis ulatuses neid töid teha, oleneb konkreetsest projektist. Seega, kui näiteks olenevalt projektist soovitakse tagada nt kaldtee või käsipuu olemasolu, siis neid tegevusi toetatakse. Taotleja peab taotluses planeerima tegevused välja tooma ja kulud tõendama.</p>

<p>10. Määruse eelnõu § 6 lõike 2 punktis 8 on selgitatud, et abikõlblik on ka tualettruumi paigaldamine, aga seletuskirjas juhitakse tähelepanu, et ka rajatavate torustikega tehtavad tööd on hõlmatud. Torustiku ehitamist ei saa eelnõu tekstist selgelt järeldada, sest kasutatakse mõistet paigaldamine. Teeme ettepaneku hõlmata torustiku ehitamine ka eelnõu tasemel.</p>	<p>Anname selgituse. Tualeti paigaldamisega seotud tööd ei tähenda alati torustiku töid. Tualett võib olla nii veega kui ka kuivkäimla. See, milline lahendus valitakse, oleneb konkreetset projektist ja võimalustest.</p>
<p>11. Määruse eelnõu § 6 lõikes 2 nimetatud toetatavatest tegevustest on jäänud välja olemasolevate kommunikatsioonide ümbervedamine. Paljudel korterelamutel võivad olla § 2 lõikes 4 toodud paigaldised, seadmed või ained asuda ainukeses võimalikus ruumis, mida saaks kohandada varjumiskohaks. Kas eelnõu koostajate soov on need hooned terviklikult välistada või on võimalik ka vastavas loetelus toodud paigaldised, seadmed ja ained kohandamise käigud viia mujale. Palun täpsustada seletuskirjas või teha eelnõusse muudatus.</p>	<p>Arvestatud, eelnõud täiendatud.</p>
<p>12. Määruse eelnõu § 11 lõikes 5 on nõutud, et ehitustöid teostaval isikul peab olema pädevus tõendatud kutsega. Juhime tähelepanu, et kui ehitustööde teostamiseks on vaja esitada ehitusteatis või on tegemist nõu vaba ehitustegevusega, siis ehitusseadustiku kohaselt ei pea ehitustöid tegev isik oma pädevust tõendama kutsega. Kas eelnõu koostajate soov on minna rangemaks võrreldes seaduses tooduga? Kui jah, siis palume seda kajastada selgelt ka seletuskirjas.</p>	<p>Anname selgituse. Täiendasime eelnõud selliselt, et ehitus- või rekonstrueerimistööde puhul tuleb esitada kutse- või pädevustunnistus vajaduse korral. Eelnõuga ei soovita minna rangemaks võrreldes seadusega.</p>
<p>13. Määruse eelnõu § 20 on toodud projekti realiseerimise järgsed tegevused. Määruse eelnõu § 7 lõikes 3 on selgitatud, et kui tegevus nõuab ehitusloa taotlemist või ehitusteatise esitamist, siis loetakse need kulud ka abikõlblikuks. Palume toetuse tingimustes sätestada, et kui võimalikud load (ehitusteatis, ehitusluba, kasutusteatis, kasutusluba) on vajalikud, siis tuleb need ka enne ja peale töid saada.</p>	<p>Arvestatud, anname selgituse. Eelnõu § 22 lõiget 2 täiendati – toetuse saaja peab taotlema ehitusluba või esitama ehitusteatise ehitusseadustiku kohaselt, kui see on projektis nimetatud tegevuse elluviimiseks vajalik. Seega, kui EhS-i kohaselt tuleb esitada ehitustöö tegemiseks ehitusteatis või taotleda ehitusluba, tuleb seda teha.</p> <p>Käesoleva määruse mõistes kasutusteatis või kasutusluba eraldi ei nõuta, st RTK ei kontrolli, kas toetuse saaja saab hiljem kasutusteatise/kasutusloa või mitte. Kasutusloa taotlemise ja kasutusteatise esitamise vajadus</p>

	<p>oleneb ehitusprojektist ja see nõue tuleb muust õigusaktist (EhS-i lisa 2). Arvestades ajalist piirangut ja abikõlblikkuse perioodi, ei ole mõistlik kasutusteatisest või kasutusloa kohustust aruande esitamisega seoses panna. Samuti pole mõistlik RTK-le panna kohustust seda hiljem kontrollida. See aga ei tähenda, et kasutusteatisest ei tule esitada või kasutusluba ei tule taotleda EhS-i kohaselt.</p>
<p align="center">Riigi Tugiteenuste Keskus, 13.11.2025 e-kiri Kontaktisik: Kaidi Kenkmann, Kaidi.Kenkmann@rtk.ee</p>	
<p>1. Eelnõu § 3 seletuskirjas on märgitud, et toetust saab taotleda ka korteriühistu haldamist või juhtimist osutav ettevõtte, kelle esindaja on määratud juhatuse liikmeks. Saame aru, et silmas on peetud, mil korteriühistut esindab valitseja ja viimane esitab KÜ nimel taotluse (KrtS § 26). Palun seletuskirjas selgitada, kuidas RÜ kontrollib taotleja nõudeid (§ 10 lg 2), kui KÜ-d esindab teine juriidiline isik.</p>	<p>Anname selgituse. Nõuetele vastavuse kontroll toimub ikka samamoodi. Eelnõu § 10 lõikes 2 on toodud nõuded, millele taotleja ehk korteriühistu peab vastama ja nendele nõuetele vastavust peab RTK kontrollima.</p>
<p>2. Seletuskiri § 6 lg 2 punkt 3: toodud on loetelu vajalikes tööriistadest (3 tööriista). Hetkel on tegemist kinnise loeteluga. Kui see ei ole nii mõeldud, soovitame lisada lõppu nt "või muud asjakohased tööriistad". Nt sobiksid ju ka haamid, meislid, (raud)kangid, jne.</p>	<p>Arvestatud, seletuskirja täiendatud.</p>
<p>3. Eelnõu § 13 lg 2: Taotlusi menetletakse nende esitamise järjekorras jooksvalt kuni taotlusvooru eelarve ammendumiseni.</p> <p>§ 15. (4) Taotluse rahuldamata jätmise otsus tehakse, kui taotlusvooru eelarves vahendeid ei ole või taotleja või taotlus ei vasta käesoleva määruse nõuetele ja taotleja pole puudust menetleja määratud tähtpäevaks kõrvaldanud.</p> <p>Kui on näha taotluste esitamisest, et taotlusvooru eelarve on ammendunud, kuid taotluste menetlemine võtab aega ja on selge, et eelarvet ei ole, siis peaks saama ka teha otsust, et taotlust ei võeta menetlusse taotlusvooru eelarve puudumise tõttu (taotlus võib jääda menetlemata) - ka sellise haldusotsuse tegemine peaks olema võimalik ja taotlust ei peaks hakkama üldse vastavaks tunnistama (läbi vaatama) eelarvet ei ole. KÜ skeemis oli meil 11 taotlust, mida me ei menetlenudki, sest eelarve oli läbi (ja need tulid e-toetusse, kui eelarve mahus taotlused ei olnud veel lõpuni menetletud). Kas selline haldusotsuse</p>	<p>Mittearvestatud, anname selgituse. Eelnõu § 15 lõige 4 sätestab, et kui eelarves vahendeid pole, siis tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus. Seega on olemas alus otsuse tegemiseks, kui eelarvet pole. Täiendavat alust otsuse tegemiseks meie hinnangul vaja pole. Lisaks juhime tähelepanu, et toetuste menetlemisel kohaldub HMS. HMS § 14 kohaselt algab haldusmenetlus taotluse esitamisega.</p>

<p>liik tuleks ka TATi kirjutada (jätta läbi vaatamata taotlused projektide rahastamiseks, näiteks § 13 lisada lõige 3.</p>	<p>Taotlejaid peab kohtlema võrdselt. Taotluse rahuldamata jätmise otsuse puhul tuleb ka arvestada n-ö varasemate taotluste tulemustega, et ei tekiks olukorda, kus n-ö esimestena esitatud taotluste puhul näiteks puudusi ei kõrvaldata ja tegelikult jäävad toetused ehk väljamaksed tegemata, mille tulemusena eelarves siiski raha on.</p>
<p>4. Seletuskirja punktis 3 (lk 19-20) on õigesti märgitud, et määruse alusel antav toetus ei allu riigiabi ega vähese tähtsusega abi reeglitele. Samas on punkti 3 alguses viidatud, et "<i>Eelnõu on kooskõlas Euroopa Komisjoni määrusega (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 2023/2831, 15.12.2023), ja Euroopa Komisjoni määrusega (EL) 2023/2832 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 2023/2832, 15.12.2023).</i>". Palun viide määruste 2023/2831 ja 2023/2832 kooskõla kohta välja jätta, sest see pole järeldust arvestades asjakohane.</p>	<p>Arvestatud.</p>